

Určené: riaditeľom RVPS v SR

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo

Vybavuje/linka

č. z. 1494/2023

Papierniková

Bratislava

č. s. 4204/2023-220

02 602 57 229

21.02.2023

Vec: Aktualizácia eradikačného programu besnoty – usmernenie- dodatok č. 1

V septembri 2022 bol potvrdený pozitívny výsledok u zastreleného jazveca v okrese Humenné, infikovaného vírusom, ktorý cirkuluje v súčasnosti práve v Poľsku a na Ukrajine. V decembri 2022 bol potvrdený pozitívny prípad besnoty u uhynutého psa, odchyteného na hranici s Ukrajinou a umiestneného do karanténnej stanice v Trenčíne, kde uhynul. V januári 2023 bol potvrdený v okrese Humenné pozitívny výsledok u líšky (v ochrannom pásme). V súčasnosti je WOA (OIE) štatút krajiny bez výskytu besnoty pozastavený. Vzhľadom na vývoj situácie dochádza pre rok 2023 aj k úprave štatútu Slovenskej republiky z pohľadu Európskej Komisie a príslušnej legislatívy. Na základe týchto pravidiel už nie je možné celé územie SR považovať za oficiálne bez výskytu besnoty. Štatút Slovenskej republiky ohľadom besnoty z pohľadu EK sa upravuje tak, že celé územie Slovenska s výnimkou okresov Humenné, Medzilaborce, Snina, Svidník, Stropkov, Vranov nad Topľou (Prešovský kraj), Michalovce, Sobrance, Trebišov (Košický kraj) je bez výskytu besnoty s plnením eradikačného programu. Okresy Humenné, Medzilaborce, Snina, Svidník, Stropkov, Vranov nad Topľou, Michalovce, Sobrance, Trebišov (ďalej len „uvedené okresy“) sú zaradené ako okresy kde sa realizuje eradikačný program s novými elementami s cieľom opätovnej eradikácie.

Štátna veterinárna a potravinová správa SR (ďalej len ŠVPS SR) v súvislosti so zmenou epizootologickej situácie vo výskyte besnoty v súlade s § 6 ods. 2 písm. a) zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej iba „zákon 39/2007 Z. z.“) vydáva pre regionálne veterinárne a potravinové správy usmernenie vo veci premiestňovania vnímavých zvierat na besnotu pre rok 2023 nasledovne:

A. Pred komerčným premiestnením vnímavých mäsožravých zvierat na besnotu (psy, mačky, fretky) z uvedených okresov **do iných okresov v rámci Slovenskej republiky je potrebné okrem zákonných požiadaviek na identifikáciu a registráciu zvierat a vakcináciu proti besnote spĺňať aj nasledovné **dodatočné požiadavky**:**

1. Požadovať od vlastníka zvierat u vakcinovaných zvierat proti besnote pred premiestnením najskôr na 30. deň po vykonanej vakcinácii odber vzoriek na vyšetrenie protilátok proti besnote v akreditovanom laboratóriu na vyšetrenie protilátok proti besnote – metódou titrácie neutralizujúcich protilátok.
 - a) V prípade potvrdenia hladiny titra protilátok proti besnote rovnej a vyššej ako 0,5 IU.ml-1 metódou titrácie neutralizujúcich protilátok, sa zvierat považuje podľa požiadaviek a odporúčaní WHO a WOA (OIE) za dostatočne chránené (nevnímavé) voči besnote a RVPS môže dať súhlas na premiestnenie zvierat z ohniska a ochranného pásma pred uplynutím 3 mesiacov ochranného doby.

V prípade psov, mačiek a fretiek musí byť výsledok z vyšetrenia titru protilátok proti besnote zapísaný do pasu spoločenského zvierťa povereným veterinárnym lekárom na vydávanie pasov spoločenských zvierat do oddielu č. VI. pasu spoločenského zvierťa.

- b) V prípade potvrdenia hladiny titra protilátok proti besnote nižšej ako 0,5 IU.ml⁻¹ metódou titrácie neutralizujúcich protilátok, sa zviera považuje podľa požiadaviek a odporúčaní WHO a WOA (OIE) za vnímavé na besnotu a nie je ho možné v žiadnom prípade premiestniť z ohniska a ochranného pásma pred uplynutím 3 mesiacov ochrannej doby. V takomto prípade RVPS nariadi revakcináciu proti besnote. Následne je zviera možné premiestniť za týchto podmienok:
- I. po uplynutí 30 dní od revakcinácie proti besnote sa vykoná odber vzoriek na vyšetrenie protilátok proti besnote. V prípade potvrdenia hladiny protilátok proti besnote rovnkej a vyššej ako 0,5 IU.ml⁻¹ metódou titrácie neutralizujúcich protilátok, sa zviera považuje podľa požiadaviek a odporúčaní WHO a WOA (OIE) za dostatočne chránené (nevnímavé) voči besnote a je možné ho premiestniť,
 - II. v prípade psov, mačiek a fretiek musí byť výsledok z vyšetrenia titru protilátok proti besnote zapísaný v pase spoločenského zvierťa povereným veterinárnym lekárom na vydávanie pasov spoločenských zvierat do oddielu č. VI. pasu spoločenského zvierťa.

Za komerčné premiestnenie zvierat vnímavých na besnotu v rámci Slovenskej republiky je považovaný aj ich presun:

- z registrovaných chovných zariadení do stredísk na zhromažďovanie psov, mačiek, fretiek,
- medzi karanténymi stanicami a útlukami, prípadne zariadeniami na dočasnú starostlivosť zvierat,
- z registrovaných chovných zariadení do iných zariadení.

- B. Pred komerčným premiestňovaním** vnímavých mäsožravých zvierat na besnotu (psy, mačky, fretky) z uvedených okresov **do iných členských krajín a tretích krajín** je potrebné:
- požadovať od vlastníka zvierťa **dodatočné požiadavky na premiestňovanie** a to výsledok na vyšetrenie titru protilátok proti besnote podľa bodu 1 časti A. tohto usmernenia a tiež
 - splnenie požiadaviek na premiestňovanie spoločenských zvierat podľa Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 576/2013 z 12. júna 2013 o nekomerčnom premiestňovaní spoločenských zvierat a zrušení nariadenia (ES) č. 998/2003 (viď písmeno F. body 1. až 5 a bod 7.).
- C. Pred nekomerčným premiestňovaním** vnímavých mäsožravých zvierat na besnotu (psy, mačky, fretky) z uvedených okresov **do iných okresov v rámci Slovenskej republiky a ich návratu do uvedených okresov a opačne** je potrebné spĺňať zákonné povinnosti na identifikáciu a registráciu spoločenských zvierat a psov a vakcináciu proti besnote, ktorými sú:
- a) zabezpečiť trvalé označenie psa chovaného na území Slovenskej republiky pred prvou zmenou vlastníka, najneskôr však do 12 týždňov veku a uviesť identifikačné údaje psa a údaje o vlastníkovi psa v centrálnom registri spoločenských zvierat, podľa § 19 zákona č. 39/2007 Z. z.
 - b) zabezpečiť u zvierat starších ako tri mesiace povinnú preventívnu vakcináciu a pravidelnú revakcináciu podľa vakcinačnej schémy výrobcu použitej registrovanej vakcíny (1x ročne, 1x za 2 roky resp. 1x za 3 roky) podľa § 17 ods. 5 zákona 39/2007 Z. z..
- D. Požiadavky pred nekomerčným premiestňovaním** vnímavých mäsožravých zvierat na besnotu (psy, mačky, fretky) z uvedených okresov **do iných členských krajín a tretích krajín je potrebné spĺňať požiadavky na nekomerčné premiestňovanie spoločenských zvierat podľa** Európskeho

Parlamentu a Rady (EÚ) č. 576/2013 z 12. júna 2013 o nekomerčnom premiestňovaní spoločenských zvierat a zrušení nariadenia (ES) č. 998/2003, ktorými sú:

1. označenie zvierat transpondérom,
2. zapísanie platnej vakcinácie proti besnote v pase spoločenského zvieratá,
3. zviera musí sprevádzať riadne vyplnený pas spoločenského zvieratá vystavený v chove pôvodu, ktorý vydal poverený veterinárny lekár na vydávanie pasov spoločenských zvierat.
4. údaje o identifikovanom psovi, mačke, fretke a jeho vlastníkovi a údaje z pasu spoločenského zvieratá musia byť zapísané v Centrálnom registri spoločenských zvierat.

- E. Nekomerčné premiestňovanie spoločenských zvierat z ohniska a ochranného pásma besnoty je možné** iba zo súhlasom vecne a miestne príslušnej RVPS po vyšetrení protilátok proti besnote v akreditovanom laboratóriu na vyšetrenie protilátok proti besnote – metódou titrácie neutralizujúcich protilátok najskôr na 30. deň po vykonanej vakcinácii. V prípade potvrdenia hladiny titra protilátok proti besnote rovnaj a vyššej ako 0,5 IU.ml⁻¹ metódou titrácie neutralizujúcich protilátok, sa zviera považuje podľa požiadaviek a odporúčaní WHO a WOA (OIE) za dostatočne chránené (nevnímavé) voči besnote a RVPS môže dať súhlas na premiestnenie zvieratá z ohniska a ochranného pásma pred uplynutím 3 mesiacov ochrannej doby.

Nekomerčné premiestňovanie je akékoľvek premiestňovanie spoločenského zvieratá, ktoré sprevádza svojho majiteľa, pričom toto premiestňovanie:

- a) nemá za cieľ predaj dotknutého spoločenského zvieratá ani inú formu prevodu jeho vlastníctva a
- b) je súčasťou premiestňovania majiteľa spoločenského zvieratá:
 - i) buď na jeho vlastnú zodpovednosť, alebo
 - ii) na zodpovednosť oprávnenej osoby v prípadoch, ak je spoločenské zviera fyzicky oddelené od svojho majiteľa;

- F. Požiadavky pre premiestňovanie zvierat prostredníctvom zhromažďovacích stredísk pre psy, mačky a fretky – komerčné premiestňovanie. Platí pre celú Slovenskú republiku.**

Podmienky premiestňovania psov, mačiek, fretiek z chovných zariadení do schválených zhromažďovacích stredísk pre psy, mačky a fretky.

Zviera premiestňované z chovného zariadenia do zhromažďovacieho strediska pre psy, mačky a fretky musí spĺňať nasledujúce podmienky:

1. musí byť označené transpondérom podľa čl. 17 nariadenia európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 576/2013 o nekomerčnom premiestňovaní spoločenských zvierat a zrušení nariadenia (ES) č. 998/2003. Transpondér musí spĺňať normu ISO 11785.

2. musí mať v pase spoločenského zvieratá zapísanú platnú vakcináciu proti besnote, podľa prílohy č. III nariadenia európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 576/2013 o nekomerčnom premiestňovaní spoločenských zvierat a zrušení nariadenia (ES) č. 998/2003.

Vakcinácia proti besnote je platná ak:

- a) ju podal poverený veterinárny lekár na vydávanie pasov spoločenských zvierat,
- b) v čase vakcinácie malo zviera aspoň dvanásť týždňov
- c) dátum podania vakcíny proti besnote uviedol poverený veterinárny lekár v príslušnom oddiele pasu spoločenského zvieratá,
- d) dátum aplikácie transpondéra musí predchádzať dátumu podania vakcinácie proti besnote, ktorý je uvedený v pase spoločenského zvieratá,
- e) doba platnosti vakcinácie sa začína vytvorením ochrannej imunity, ku ktorej nemôže dôjsť skôr ako 21 dní od dokončenia protokolu o vakcinácii vyžadovaného výrobcom pre primárnu vakcináciu, a trvá do konca doby ochrannej imunity, ako sa uvádza v technickej špecifikácii

povolenia na uvedenie na trh. Dobu platnosti vakcinácie uviedol poverený veterinárny lekár v príslušnom oddiele identifikačného dokladu.

3. musí ho sprevádzať riadne vyplnený pas spoločenského zvieratá vystavený v chove pôvodu, ktorý vydal poverený veterinárny lekár na vydávanie pasov spoločenských zvierat, podľa § 6 ods. 5 písm. g) zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov v súvislosti s čl. 21 a 22 Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 576/2013 o nekomerčnom premiestňovaní spoločenských zvierat a zrušení nariadenia (ES) č. 998/2003 a podľa vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 577/2013 z 28. júna 2013 o vzorových identifikačných dokladoch na nekomerčné premiestňovanie psov, mačiek a fretiek, o zostavení zoznamov území a tretích krajín a požiadavkách na formát, grafickú úpravu a jazyky vo vyhláseniach potvrdzujúcich súlad s určitými podmienkami stanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 576/2013 Text s významom pre EHP.

4. údaje o identifikovanom psovi, mačke, fretke a jeho vlastníkov a údaje z pasu spoločenského zvieratá musia byť zapísané v Centrálnom registri spoločenských zvierat podľa §19 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a podľa vyhlášky MPRV SR č. 19/2012 Z. z. o identifikácii a registrácii spoločenských zvierat.

5. musí pochádzať z registrovaného chovného zariadenia podľa čl. 93 Nariadenia európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429 o prenosných chorobách zvierat a zmene a zrušení určitých aktov v oblasti zdravia zvierat.

6. musí ho sprevádzať „Sprievodný doklad na premiestnenie zvierat z registrovanej prevádzky alebo chovu do strediska na zhromažďovanie spoločenských zvierat“, ktorý vystavil úradný veterinárny lekár po tom, čo vykonal klinickú a identifikačnú kontrolu všetkých premiestňovaných zvierat, podľa vyhlášky MPRV SR č. 283/2020 Z. z. o podrobnostiach o ochrane spoločenských zvierat, požiadavkách na odchyt túlavých zvierat a požiadavkách na karanténne stanice a útulky pre zvieratá.

7. zvieratá pochádzajúce z územia okresov Humenné, Medzilaborce, Snina, Svidník, Stropkov, Vranov nad Topľou, Michalovce, Sobrance, Trebišov musia okrem bodov 1. – 6. tejto časti programu musia spĺňať aj dodatočné požiadavky na vyhovujúci titer protilátok proti besnote uvedené časti 8. písm. A) eradikačného programu.

G. Zrušenie nariadených opatrení pred uplynutím pozorovacej doby 3 resp. 6 mesiacov po vyhlásení ohniska/ochranného pásma.

1. V mimoriadnych prípadoch so súhlasom ŠVPS SR môže RVPS pred uplynutím pozorovacej doby (3 resp. 6 mesiacov) nariadiť u zvierat vakcinovaných proti besnote najskôr na 30. deň po vakcinácii odber vzoriek na vyšetrenie protilátok proti besnote. V prípade potvrdenia hladiny rovnjej a vyššej ako $0,5 \text{ IU.ml}^{-1}$ metódou titrácie neutralizujúcich protilátok, sa zviera považuje podľa požiadaviek a odporúčaní WHO a WOA (OIE) za dostatočne chránené (nevnímavé) voči besnote a RVPS môže dať súhlas na premiestnenie zvieratá z ohniska a ochranného pásma pred uplynutím 3 mesiacov ochrannej doby.

Pre ostatné nevyšetrené zvieratá v chove (karanténna stanica, útulok a pod.) naďalej platí lehota na premiestňovanie v stanovená v nariadených opatreniach.

2. V prípade potvrdenia hladiny nižšej ako $0,5 \text{ IU.ml}^{-1}$ **metódou titrácie neutralizujúcich protilátok**, sa zvierá považuje podľa požiadaviek a odporúčaní WHO a WOA (OIE) za vnímavé na besnotu a nie je ho možné v žiadnom prípade premiestniť. V takomto prípade RVPS nariadi revakcináciu proti besnote.

Následne je zvierá možné premiestniť za týchto podmienok:

- a) po uplynutí 30 dní od revakcinácie sa vykoná odber vzoriek na vyšetrenie protilátok proti besnote. V prípade potvrdenia hladiny rovnej a vyššej ako $0,5 \text{ IU.ml}^{-1}$ **metódou titrácie neutralizujúcich protilátok**, sa zvierá považuje podľa požiadaviek a odporúčaní WHO a WOA (OIE) za dostatočne chránené (nevnímavé) voči besnote
- b) po zrušení nariadených opatrení.

3. V prípade dočasného umiestnenia vnímavého mäsožravého zvieráťa (napr. hotel pre psov, veterinárna klinika a pod.) je možné vykonať najskôr na 30. deň po preukázanej vakcinácii odber vzoriek na vyšetrenie protilátok proti besnote. V prípade potvrdenia hladiny rovnej a vyššej ako $0,5 \text{ IU.ml}^{-1}$ **metódou titrácie neutralizujúcich protilátok**, sa zvierá považuje podľa požiadaviek a odporúčaní WHO a WOA (OIE) za dostatočne chránené (nevnímavé) voči besnote a RVPS môže dať súhlas na premiestnenie zvieráťa z ohniska a ochranného pásma pred uplynutím 3 mesiacov ochrannej doby k majiteľovi/držiteľovi zvieráťa.

S pozdravom

prof. MVDr. Jozef Bireš, DrSc.
ústredný riaditeľ ŠVPS SR

Tento dokument bol podpísaný elektronicky, kvalifikovaným mandátnym certifikátom štatutára ŠVPS SR.

